

7. U4 Anti-Corruption Resource Centre. Mitigating corruption in the post-war reconstruction of Ukraine. 2023. URL: <https://www.u4.no/publications/mitigating-corruption-in-the-post-war-reconstruction-of-ukraine/fullversion#policy-options-in-ukraines-reconstruction>.

8. Wilkins K. Reconstructing Ukraine: Context-tailored approaches to corruption. Global Initiative Against Transnational Organized Crime. 2023. URL: <https://globalinitiative.net/wp-content/uploads/2023/10/Katherine-Wilkins-Reconstructing-Ukraine-context-tailored-approaches-to-corruption-UKRAINIAN-GI-TOC-October-2023.pdf>.

Саган Євгенія Іванівна

здобувачка ступеня вищої освіти бакалавр
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Гайду Ганна Володимирівна

суддя, Голова Вінницького міського суду

**МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АНТИКОРУПЦІЙНОГО
КОМПЛАЄНСУ В СУДОВІЙ ГІЛЦІ ВЛАДИ**

Антикорупційний комплаєнс – це система заходів, спрямованих на запобігання корупційним правопорушенням у державних установах. У судовій гілці влади це може включати етичні кодекси, навчання персоналу та моніторинг дотримання законодавства. Актуальність проблеми полягає в тому, що корупція в судовій системі є однією з найбільших перешкод для забезпечення справедливості та верховенства права в Україні. Впровадження антикорупційного комплаєнсу може допомогти підвищити довіру громадськості до судової влади. Українське законодавство передбачає ряд норм, які можуть бути основою для впровадження антикорупційного комплаєнсу в судах, зокрема Закон України «Про запобігання корупції» [1] та інші нормативно-правові акти.

Методи реалізації можуть бути різними, наприклад, навчання суддів і працівників апарату судів, регулярні тренінги з етики та антикорупційного законодавства, створення внутрішніх контрольних механізмів, впровадження системи внутрішнього аудиту та моніторингу дотримання антикорупційних норм, співпраця з громадськими організаціями, залучення експертів та НУО для оцінки ефективності антикорупційних заходів [2].

Перевагами впровадження комплаєнсу є: підвищення прозорості, тобто чіткі процедури і правила зменшують можливості для корупційних дій, зміцнення довіри суспільства: громадяни будуть більше довіряти судовій системі, якщо побачать реальні кроки щодо боротьби з корупцією. Зниження ризиків корупції, тобто систематичний підхід до запобігання корупції може знизити кількість випадків хабарництва та інших правопорушень.

Виклики впровадження є супротив з боку деяких суддів. Необхідно подолати опір змінам та забезпечити підтримку з боку всіх учасників

судового процесу. Недостатнє фінансування: реалізація програм антикорупційного комплаєнсу потребує ресурсів, яких може не вистачати [3].

Перспективи розвитку полягають у впровадженні антикорупційного комплаєнсу в судовій гілці влади стане важливим кроком до реформування судової системи в Україні, що, в свою чергу, сприятиме загальному покращенню інвестиційного клімату та економічного розвитку країни.

Список використаних джерел

1. Про запобігання корупції: Закон України від 4.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

2. Антикорупційна політика ЄС: ключові елементи, орієнтація на сталий розвиток, уроки для України: навчальний посібник. – Суми: Інститут стратегій інноваційного розвитку трансферу знань, 2023р. 270 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/380971235_Antikorupcijna_politika_ES_klucovi_elementi_orientacia_na_stalij_rozvitok_uroki_dla_Ukraini_navcalnij_posibnik_-_Sumi_Institut_strategij_innovacijnogo_rozvitku_i_transferu_znan_2023_-_270_s

3.Кронівець Т.М. Антикорупційний комплаєнс як інструмент економічного розвитку громад. Збірник матеріалів науково-практичної конференції «Проблеми інформаційно-правового забезпечення децентралізації державної влади та цифрової трансформації в Україні» (м. Вінниця, 2023 року). Вінниця, 2023. Т.1. С. 56-61

Сазонська Ганна Романівна

здобувачка ступеня вищої освіти магістр
Поліського національного університету

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ

Соціальний захист учасників бойових дій (УБД) є важливим напрямом державної політики, спрямованим на забезпечення їхніх прав, гідного рівня життя та інтеграції в суспільство після виконання військових обов'язків. З огляду на воєнні конфлікти, що мали місце в історії України та тривають нині, питання соціальної підтримки ветеранів набуває особливої актуальності. Однак існує низка проблем, які ускладнюють реалізацію політики соціального захисту цієї категорії населення.

По-перше, спостерігається невідповідність між законодавчо закріпленими пільгами та їх фактичною реалізацією. Ветерани стикаються з бюрократичними перепонами, труднощами у доступі до медичних, соціальних і психологічних послуг. Часто фінансування програм соціального захисту є недостатнім або здійснюється із затримками.

По-друге, постає проблема реабілітації військовослужбовців після повернення із зони бойових дій. Війна залишає значний відбиток на

фізичному та психологічному стані ветеранів, а доступ до якісних реабілітаційних послуг є обмеженим. Недостатньо розвинена система психосоціальної підтримки, що ускладнює процес адаптації до мирного життя.

По-третє, питання працевлаштування ветеранів залишається актуальним. Багато з них мають труднощі з пошуком роботи через відсутність цивільних професійних навичок або через психологічні особливості, пов'язані з бойовим досвідом. Державні програми перекваліфікації є недостатньо ефективними, а приватний сектор не завжди готовий наймати ветеранів.

По-четверте, існують проблеми житлового забезпечення учасників бойових дій. Хоча законодавством передбачені пільги на отримання житла, їх реалізація часто затягується через брак фінансування, корупційні схеми або бюрократичні складнощі.

По-п'яте, важливою є інтеграція ветеранів у суспільне життя. Нерідко учасники бойових дій зіштовхуються зі стереотипами, нерозумінням з боку суспільства, а інколи навіть із дискримінацією. Це може спричинити соціальну ізоляцію, проблеми у спілкуванні з близькими та зростання рівня конфліктності.

Отже, державна політика соціального захисту учасників бойових дій потребує вдосконалення через усунення існуючих бар'єрів, створення ефективної системи реабілітації, працевлаштування та інтеграції ветеранів. Лише комплексний підхід дозволить забезпечити гідне життя тим, хто захищав свою державу.

Державна політика соціального захисту учасників бойових дій: Виклад основного матеріалу. Соціальний захист учасників бойових дій (УБД) є одним із ключових напрямів державної політики, що має забезпечити гідні умови життя для тих, хто брав участь у захисті країни. В умовах воєнних конфліктів, зокрема з огляду на російсько-українську війну, потреба в ефективній системі підтримки ветеранів є вкрай актуальною. Основними аспектами такої політики є забезпечення пільг, медичної та психологічної реабілітації, працевлаштування, житлових програм та соціальної інтеграції.

1. Законодавче забезпечення та соціальні гарантії. Держава визначає правовий статус учасників бойових дій через відповідні закони, зокрема Закон України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту". Ветерани мають право на пільги, зокрема безоплатний проїзд, знижки на комунальні послуги, першочергове медичне обслуговування, отримання земельних ділянок тощо. Водночас на практиці реалізація цих прав стикається з бюрократичними труднощами та нестачею фінансування.

2. Медичне забезпечення та реабілітація. Важливою складовою державної політики є медична допомога та реабілітація учасників бойових дій. Однак багато ветеранів стикаються з проблемами у доступі до якісного лікування, зокрема через перевантаженість державних медичних закладів. Недостатня кількість фахівців із психічного здоров'я призводить до того, що ветерани не отримують необхідної підтримки для подолання

посттравматичного стресового розладу (ПТСР) та інших наслідків бойового досвіду.

3. Програми соціальної адаптації та підтримки. Держава впроваджує програми соціальної адаптації ветеранів, однак їх ефективність залишається низькою. Важливим напрямом є створення ветеранських центрів, які допомагають з реінтеграцією у цивільне життя. Однак такі ініціативи часто фінансуються волонтерськими організаціями або міжнародними партнерами, а не державним бюджетом.

4. Працевлаштування та перекваліфікація. Однією з найсерйозніших проблем є працевлаштування учасників бойових дій. Держава пропонує ветеранам можливість перекваліфікації, але ці програми часто не враховують реальних потреб ринку праці. Приватні компанії не завжди охоче приймають на роботу ветеранів через певні стереотипи або відсутність у них необхідних навичок. Для покращення ситуації необхідно розширювати державні та приватні ініціативи з підтримки бізнесу ветеранів та їхньої інтеграції в економіку.

5. Житлове забезпечення. Державна політика передбачає надання житла або компенсацію за його придбання для учасників бойових дій, однак на практиці ця програма реалізується повільно. Ветерани змушені довго чекати на отримання житла або стикатися з фінансовими труднощами при його купівлі. Необхідним є впровадження нових механізмів фінансування та прискорення процесів розподілу житла.

6. Психологічна підтримка та соціальна реінтеграція. Важливою частиною державної політики є психологічна допомога ветеранам. Проте в Україні поки що немає достатньої кількості кваліфікованих спеціалістів, які можуть працювати з проблемами, пов'язаними з ПТСР та іншими психологічними наслідками війни. Часто ветерани залишаються наодинці зі своїми проблемами, що може призводити до соціальної ізоляції, конфліктів у сім'ї та навіть самогубств.

7. Державні ініціативи та громадська підтримка. Важливим чинником є співпраця держави з громадськими організаціями та волонтерами, які часто беруть на себе значну частину роботи з підтримки ветеранів. Попри наявність державних програм, ефективність їхнього впровадження залишається недостатньою без активної участі громадянського суспільства. Таким чином, державна політика соціального захисту учасників бойових дій має потенціал для розвитку, але потребує системних реформ. Необхідне покращення механізмів надання пільг, розширення медичних послуг, вдосконалення програм перекваліфікації та працевлаштування, а також більш ефективна психологічна підтримка. Комплексний підхід і тісна взаємодія держави, суспільства та міжнародних партнерів дозволять створити ефективну систему соціального захисту ветеранів.

Висновки та пропозиції. Аналіз державної політики соціального захисту учасників бойових дій в Україні свідчить про те, що, попри існування законодавчих гарантій та програм підтримки, їхня реалізація стикається з численними проблемами. Зокрема, спостерігаються труднощі в отриманні

передбачених пільг, недостатній рівень медичної та психологічної реабілітації, низька ефективність програм працевлаштування та перекваліфікації, а також проблеми з житловим забезпеченням ветеранів.

Однією з головних проблем є недосконалість механізму реалізації соціальних гарантій. Законодавство передбачає широкий спектр пільг для ветеранів, однак їхня фактична доступність обмежена через бюрократичні перепони, недостатнє фінансування та неефективне управління державними програмами. Це вимагає перегляду нормативно-правової бази та створення більш прозорої системи контролю за виконанням соціальних гарантій. Медичне забезпечення учасників бойових дій також залишається недостатньо розвиненим. Незважаючи на наявність військових шпиталів та реабілітаційних центрів, ветерани часто не можуть отримати необхідну медичну допомогу через брак спеціалізованих лікарів, довгі черги та недостатнє фінансування. Особливу увагу слід приділити розвитку психосоціальної підтримки, оскільки велика кількість учасників бойових дій страждає на посттравматичний стресовий розлад (ПТСР). Ще одним критичним питанням є працевлаштування ветеранів. Багато з них після повернення з війни стикаються з труднощами у пошуку роботи через відсутність відповідних навичок або проблеми з адаптацією до цивільного життя. Державні програми перекваліфікації мають бути доповнені конкретними заходами щодо заохочення роботодавців наймати ветеранів, наприклад, наданням податкових пільг для компаній, що створюють робочі місця для УБД. Житлове забезпечення також потребує реформування. Чинні механізми надання житла ветеранам працюють неефективно, оскільки фінансування часто є недостатнім, а процес отримання квартир або земельних ділянок займає роки. Держава повинна розглянути можливість створення окремих житлових програм для учасників бойових дій, зокрема впровадження державних іпотечних програм із пільговими умовами. Окрему увагу слід приділити соціальній інтеграції ветеранів. Часто учасники бойових дій стикаються зі стереотипами та нерозумінням з боку суспільства, що ускладнює їхню адаптацію до мирного життя. Важливим кроком у цьому напрямі має стати активна популяризація позитивного іміджу ветеранів, залучення їх до громадської діяльності, створення ветеранських спільнот та ініціатив. З огляду на викладене, для покращення системи соціального захисту учасників бойових дій можна запропонувати наступні заходи:

1. Оптимізація системи надання пільг та соціальних виплат шляхом автоматизації процесів та усунення бюрократичних бар'єрів.
2. Розширення мережі реабілітаційних центрів і залучення фахівців із психосоціальної допомоги для ветеранів.
3. Створення ефективних програм перекваліфікації та стимулювання роботодавців до працевлаштування ветеранів.
4. Запровадження механізмів забезпечення житлом, зокрема через державне фінансування будівництва доступного житла для ветеранів.

5. Забезпечення комплексної підтримки з боку держави, громадських організацій та міжнародних партнерів для розвитку ветеранських ініціатив.

Впровадження цих заходів дозволить не лише покращити якість життя учасників бойових дій, а й забезпечити їхню ефективну соціальну інтеграцію та гідне майбутнє.

Список використаних джерел

1. Гаєвська, Л. С. Соціальний захист учасників бойових дій в Україні: проблеми та перспективи / Л. С. Гаєвська // Державне управління та місцеве самоврядування. – 2021. – № 4. – С. 67–74.

2. Лялюк, О. М. Проблеми соціальної адаптації ветеранів війни в Україні / О. М. Лялюк, В. І. Савчук // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія: Економіка і управління. – 2020. – Вип. 18. – С. 45–53.

3. Мартинюк, О. В. Державна політика реабілітації учасників бойових дій: сучасний стан та шляхи вдосконалення / О. В. Мартинюк // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2019. – № 2(73). – С. 112–120.

Самборська Оксана Юрївна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри публічно-правових дисциплін
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Величезних викликів зазнали українці за час воєнного стану в Україні, що змусило прийняти рішучі дії та податися до пошуків кращого добробуту в сусідніх країнах. Частина працездатного населення мігрували до країн Європи, ближнього Сходу, Канади, Америки тощо. Довготривалі воєнні дії на території України спричиняють високу ймовірність втрати інтересу залучення іноземних інвестицій до українських компаній тим самим не кращі перспективи для збільшення кількості робочих місць. Через нерозв'язання тривалого воєнного конфлікту виникають втрати на ринку праці саме працюючих, молодих за віком людей, що можуть працювати на території своєї країни. Такі руйнівні характери війни негативно впливають загалом на економіку країни, стан доходу населення, добробут членів сімей та інше. Знайти роботу в Україні стає дедалі важче, щороку кількість пропозицій від роботодавців скорочуються у зв'язку зі закриттям бізнесу, компаній та скороченням робочих місць.

Станом на 01 січня 2024 р. загальна чисельність безробітних, зареєстрованих у Державній службі зайнятості, становила 96,1 тис. осіб